

اخلاق حرفه ای در علوم پزشکی

مؤلفین:

فریدوز مهرانی

منیر عباس زاده قنواتی

دکتر محمد کاظم شریفی یزدی

دکتر سعید واحدی

با همکاری: دکتر جواد بهجتی اردکانی

(اعضاء هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

عنوان و نام پدیدآور	اخلاق حرفه‌ای در علوم پزشکی / تألیف فریبرز مهرانی... [و دیگران]؛ با همکاری جواد بهجتی اردکانی.
مشخصات نشر	تهران: آیین‌نما، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۴۰۰ ص: مصور.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۲۶۵-۲۹-۳ ریال ۱۵۰۰۰۰:
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	تألیف فریبرز مهرانی، منیر عباس زاده قنواتی، سعید واحدی، محمد کاظم شریفی یزدی.
موضوع	اخلاق پزشکی
موضوع	اخلاق پزشکی (اسلام)
شناسه افزوده	مهرانی، فریبرز، ۱۳۳۶ -
شناسه افزوده	بهجتی اردکانی، جواد
رده بندی کنگره	۱۳۹۱ ۳۴۴ الف ۷۲۴ R :
رده بندی دیویی	۱۷۴/۲:
شماره کتابشناسی ملی	۲۸۷۸۹۳۲ :

نام کتاب: اخلاق حرفه‌ای در علوم پزشکی
تألیف: فریبرز مهرانی - منیر عباس زاده قنواتی - محمد کاظم شریفی یزدی - سعید واحدی
ناشر: انتشارات آیین‌نما
حروفچینی: امید
ویراستار: ترگس مساحیان
نوبت چاپ: اول
قطع اثر: وزیری
تاریخ نشر: ۱۳۹۱
شمارگان: ۱۰۰۰
قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۶۵-۲۹-۳

فهرست

عنوان	صفحه
فصل اول: درآمدی بر اخلاق	۷
فصل دوم: اخلاق پزشکی از منظر اسلام	۳۷
فصل سوم: تاریخ اخلاق پزشکی	۷۳
فصل چهارم: اصول حقوق بیماران	۱۱۱
فصل پنجم: آشنایی	۱۶۳
فصل ششم: رازداری	۲۰۵
فصل هفتم: سقط جنین	۲۲۵
فصل هشتم: انتقال و پیوند اعضا	۲۶۳
فصل نهم: اخلاق پزشکی و پژوهش	۳۱۷
فصل دهم: قوانین پزشکی و قصور حرفه‌ای	۳۳۱
منابع	۳۹۹

مقدمه

فلسفه اخلاق رشته‌ای علمی، فلسفی و نوپاست که در آثار گوناگون اهل فن، تعاریف متفاوتی برای آن عرضه گردیده است. در بین آناری که نام فلسفه اخلاق، (Ethics) بر آن نهاده شده است می‌توان سه نوع متفاوت را یافت:

الف- گاهی این آثار بیانگر دیدگاهی خاص در زمینه مسائل اخلاقی است؛ مثلاً مسائل اخلاقی را از دیدگاه اسلام و یا مسیحیت بررسی می‌کند. در این حال، گزاره‌هایی چون «عدالت خواهی خوب است»، «دروغگویی بد است»، «کمک به مستمندان وظیفه است» و «سقط جنین ناصواب است» بیانگر این توصیف است. در عین حال، ممکن است از سوی بعضی از دیدگاه‌های فرهنگ غرب، نظری متناقض با این گزاره‌ها ابراز گردد. هر گزاره اخلاقی را، که در صدد توصیف اخلاقی یک فعل انسانی، از نظر یک شخص خاص، یک قوم خاص و یا به طور کلی، از یک دیدگاه خاص است، اخلاقی، (Descriptive Ethics) می‌نامند. برای اثبات گزاره‌های این قسم از روشی نقلی استفاده می‌شود.

ب- اخلاق دستوری یا اخلاق هنجاری، (Ethics Normative) نیز از میاحشی است که در فلسفه اخلاق مورد بحث قرار می‌گیرد. در این بخش، به نفس مسائل اخلاقی، قطع نظر از آراء و انظار یک قوم یا یک مذهب یا یک رأی خاص، توجه می‌شود. اخلاق دستوری در اثبات گزاره‌های خود روشی استدلالی و عقلی - در مقابل نقلی - دارد.

ج- فرا اخلاق، (Meta-ethics) نیز سومین نوع است که گاهی به آن اخلاق نظری، (Ethics Theoretical)

اخلاق فلسفی (Ethics Philosophical) یا منطق اخلاق، (Logic of Ethics The) و گاهی نیز فلسفه اخلاق (به معنای خاص) اطلاق می‌شود. در این بخش، از معنی و مقاد

گزاره‌های اخلاقی و اجزای آن بحث می‌شود؛ مثلاً: خوب، بد، صواب، خطا، وظیفه، باید و نباید. گاهی نیز عدل و ظلم را از واژه‌های اخلاقی محسوب می‌دارند. بررسی مفاد حقیقی این الفاظ بر عهده فرا اخلاق است.

اما باید توجه داشت که همه نویسندگان از این تقسیم پیروی نکرده‌اند و حتی گاهی نیز آن را غلط می‌دانند. گاهی هم اصطلاحات دیگری به آن می‌افزایند؛ مثلاً عده‌ای برآنند که فلسفه اخلاق تنها باید بر قسم سوم، بر اخلاق توصیفی و اخلاق هنجاری نادرست است. گاهی نیز با استثنا کردن اخلاق توصیفی، فلسفه اخلاق را شامل دو قسم دیگر می‌دانند. بحث حاضر از این نمونه است. آنچه مهم است این که لفظ Ethics (فلسفه اخلاق) در کاربردهای گوناگون معنای متفاوتی را افاده می‌کند ولی همواره دست کم شامل مباحث فرا اخلاق می‌باشد.